

TAAJ JACHT

elk kind
actief en betrokken!

taal, tekstbegrip, spelling & grammatica
voor groep 4 t/m 8

WAT MAAKT TAALJACHT ZO BIJZONDER?

Ga mee op zoek naar schatten van taal.

Kinderen zijn van nature onderzoekers: ze gebruiken al hun zintuigen om de wereld te verkennen. Met Taaljacht gaan ze op jacht naar hun eigen taal en die van de wereld waarin ze leven.

- **Enthousiaste leerlingen!**

Je werkt toe naar een concreet eindproduct rondom een taalthema. Met zowel een schriftelijke als mondelinge component. En op twee niveaus. Elk kind maakt iets wat bij 'm past!

- **Samenhang**

Spelling, grammatica, taal en tekstbegrip op een betekenisvolle manier met elkaar verbonden.

- **Elke leerling actief:**

door het gebruik van de coöperatieve werkvormen van dr. Spencer Kagan

- **Eigenaarschap**

visueel gemaakt met rubric en roadmap en met een feedbackles vóór de eindpresentatie

- **Beproefde spellingdidactiek**

met de belangrijkste uitgangspunten van *'Zo leer je kinderen lezen en spellen'*

- keuze EDI of ontdekkend leren
- NT2 preteaching en thuishalen betrokken
- heel makkelijk te combineren met je thema wereldoriëntatie!
- speciale SBO handleiding
- Tekstbegrip volgens Close Reading

Dit begrijp ik!

“Spreekt kinderen aan.
Afwisselend en eigentijds.”

Janneke van Dijk - leerkracht groep 4
op RK BS Dr Jan de Quay in Beers

Probeer de methode gratis uit met echte materialen!
Ga naar zwijzen.nl/taaljachtuitproberen en bestel
helemaal gratis jullie pakket.

Heb je NT-2 leerlingen? Ervaar
de voordelen van het speciale
preteachingskatern gemaakt
met Josée Coenen (bekend van
Zien is Snappen).

INHOUD

Compact programma	4
Taal in samenhang	6
Passie voor taal	8
Coöperatieve werkvormen dr. Spencer Kagan	9
Eigenaarschap	10
Spelling: een fundament om op te bouwen	12
Differentiatie	14
Sterke software	16
Verwerking stof in spelvorm	17
Voorbeeldpagina's	18

*Samen op zoek
naar de schatten
van taal!*

COMPACT PROGRAMMA

Per week: 3 taallessen, optioneel 2 lessen tekstbegrip en 4 spellinglessen

Taaljacht heeft een compact programma van 8 blokken van 4 weken, dus 32 weken in totaal. Dat geeft rust en ruimte in het jaarprogramma.

Taal

Iedere les duurt 45 minuten.

3 lessen per week

Instructie	20 MIN
Zelfstandig werken	20 MIN
Terugkijken	5 MIN

Tekstbegrip

Iedere les duurt 45 minuten

2 lessen per week

Introductie	10 MIN
Instructie	10 MIN
Zelfstandig werken	20 MIN
Terugkijken	5 MIN

Spelling & grammatica

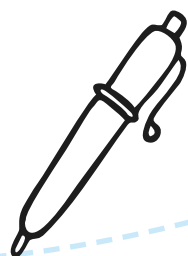
Iedere les duurt 30 minuten.

1 les grammatica per week

Instructie	15 MIN
Zelfstandig werken	10 MIN
Terugkijken	5 MIN

3 lessen spelling per week

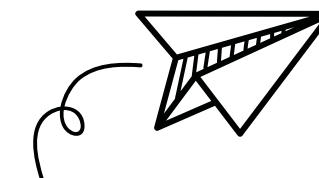
Instructie	15 MIN
Zelfstandig werken	10 MIN
Terugkijken	5 MIN

Ideaal voor combinatiegroepen

Taaljacht is ideaal voor het werken in combinatiegroepen: bij taal kun je de leerlingen laten werken aan hetzelfde thema, of je wisselt leerkrachtgebonden momenten af met zelfstandig werken. Iedere les heeft halverwege een wisselmoment.

Bij spelling is de leerlijn afgestemd op de jaargroepen van de naastgelegen groepen. Zo is er overlap en komen er altijd een aantal spellingcategorieën per lesweek overeen. Ook bij dit onderdeel biedt Taaljacht de mogelijkheid leerkrachtgebonden momenten af te wisselen met zelfstandig werken.

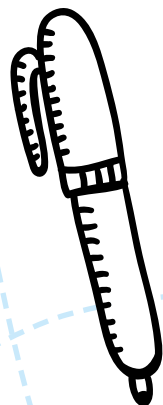

Keuze tussen EDI of begeleid ontdekken

Bij Taal kun je iedere week kiezen: een les geven volgens het EDI-model of met begeleid ontdekkend leren. Met beide lessen bereik je hetzelfde doel. Bij het EDI-model geeft de leerkracht de instructie over het lesdoel en bij begeleid ontdekken worden leerlingen uitgedaagd om zelf op ontdekkingsstocht te gaan. Als leerkracht bepaal jij welk lesmodel het beste aansluit bij je leerlingen en het type onderwijs dat op jouw school geboden wordt.

TAAL IN SAMENHANG

Spreken, luisteren, schrijven, woordenschat, tekstbegrip, grammatica en spelling: deze domeinen zijn in Taaljacht nauw met elkaar verbonden, net als in het echte leven. De leerlingen gaan op verkenning, oefenen met de verschillende onderdelen en uiteindelijk komen die samen in de eindtaak per blok.

De authentieke bronnen in Taaljacht laten de echte wereld zien. Dit maakt nieuwsgierig en moedigt leerlingen aan om vragen te stellen en zich te verwonderen over taal. Een soort schatzoeken dus, met een flinke dosis voldoening als de taalbuit binnen is!

Taaljacht Tekstbegrip sluit aan op de taalthema's en eindproducten van taal.

Verhalen zijn overal

Voorbeeld: groep 5 blok 2

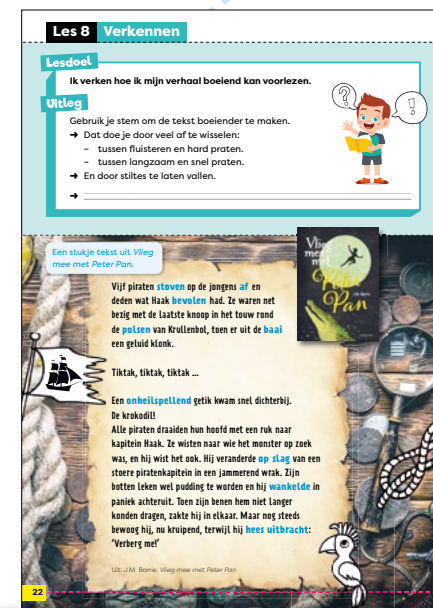
Als je goed om je heen kijkt, dan zie je overal verhalen. Verhalen prikkelen je fantasie en maken je nieuwsgierig! Daarover gaat dit blok.

Eindtaak

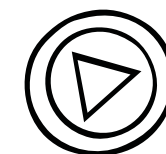
Ik kan mijn eigen fantasieverhaal boeiend voorlezen.

Authentieke bron

Aan de hand van voorbeelden ontdekken leerlingen wat de succescriteria zijn voor de eigen eindtaak.

Met aansprekende filmpjes leren leerlingen woordbetekenissen om ze daarna direct in de bron te lezen en te oefenen. **Taaljacht volgt de viertakt van Verhallen en Van der Nulft.**

Eindtaak

“Het ziet er mooi uit. De onderwerpen spreken de kinderen aan. De woordenschatlessen zijn uitgebreid en de filmpjes interessant.”

Roassanne Bouwmeester - leerkracht groep 5 op OBS De Horn in Wijk bij Duurstede

PASSIE VOOR TAAL

Taaljacht gaat niet alleen over het gebruik van taal, maar ook over taal zelf. Per leerjaar zijn er acht terugkerende taal thema's, zoals 'Spelen met taal', 'Overtuigen' en 'Taal in de media'. Hoe maakt een cabaretier gebruik van taal? Hoe heb jij zelf taal geleerd? En hoe gebruiken reclamemakers taal om jou te overtuigen?

In Taaljacht is diversiteit in de groep een vanzelfsprekendheid. **Heb je NT2-leerlingen in je groep?** Ervaar dan de voordelen van het speciale NT2 preteachingskatern bij Taaljacht. Gemaakt in samenwerking met Josée Coenen, bekend van onder andere Zien is Snappen. Zij heeft bekeken bij welke les preteaching voor NT2-leerlingen een meerwaarde biedt, zodat deze leerlingen al kennismaken met het taalverschijnsel wat later in de les voorbij komt. Zodat ze gewoon mee kunnen doen met de groep!

Daarnaast bevat Taaljacht tips rondom Meertaligheid, om de thuistaal in de les te betrekken.

Blok 2 · Meertaligheid

Taalthema en taaltaak

Verhalen zijn er in elke traditie. In sommige tradities worden verhalen opgeschreven, in andere tradities vooral verteld. Vroeger werden verhalen alleen verteld en doorverteld. Veel van die verhalen zijn later wel opgeschreven.

In dit blok schrijven de leerlingen een fantasieverhaal. Leerlingen die nog moeite hebben met het schrijven van een verhaal in het Nederlands, kunt u stimuleren om goed te luisteren naar de instructie en daarna hun verhaal in hun thuistaal op te schrijven. Alle tips die ze in de komende lessen ter verbetering van hun verhaal krijgen, zijn namelijk ook toepasbaar op andere talen (langere zinnen maken, bijvoeglijke naamwoorden toevoegen enzovoort). Als leerlingen niet in hun thuistaal kunnen schrijven, maar wel beter in hun thuistaal een verhaal kunnen verzinnen, dan kunnen ze samenwerken met een taalmaatje.

Preteaching bronteksten

In Taaljacht wordt gewerkt met authentieke bronnen. De woordenschatwoorden zijn blauw gemaakt en ze worden voor alle leerlingen uitgelegd. In de bronnen kunnen nog andere woorden staan die lastig te lezen of te begrijpen zijn. Bekijk daarom de bronnen tijdens de voorbereiding en bepaal of het nodig is om ze voor een groepje leerlingen te preteachen. Hiervoor is bij de lessen preteaching beschikbaar.

Les 1

Lesdoel: Ik verken het thema, de woorden en de eindtaak.

Betrekken thuistaal en leefomgeving

Leerlingen die in het buitenland gewoond hebben en/of thuis een andere taal spreken, kunnen wellicht iets vertellen over de verschillen tussen verhalen die ze in Nederland horen/lezen en verhalen uit andere landen, in andere talen.

Alternatieve suggestie

Vraag de leerlingen boeken met fantasieverhalen van thuis mee kunnen nemen, dat kan ook in hun thuistaal zijn. Zoek zelf ook naar boeken uit allerlei culturen. Neem verderop in dit thema de tijd om de boeken te vergelijken. Waarschijnlijk is de fantasie wel hetzelfde, maar worden er andere personages, landschappen en voorwerpen gebruikt (bijvoorbeeld een vliegende riksja in plaats van een vliegende auto).

Preteaching NT2

Alternatieve suggestie

Laat de leerlingen een voorwerp of een foto meebrengen waar een verhaal aan vastzit. Wie wil, kan dat verhaal vertellen aan de klas of in een groepje. U kunt ook een eigen voorwerp of foto meenemen en vragen of de leerlingen er een verhaal bij kunnen bedenken. Als een aantal leerlingen dat heeft gedaan, kunt u het 'echte' verhaal vertellen. Leek het op wat de leerlingen hadden bedacht?

Les 3

Lesdoel: Ik verken kenmerken van een verhaal.

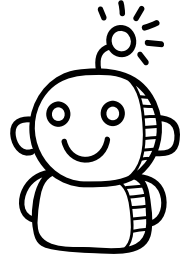
Betrekken thuistaal en leefomgeving

Vraag de leerlingen om een aantal hoofdpersonen te noemen die voorkomen in de verhalen die ze ooit gehoord of gelezen hebben. Zijn er overeenkomsten of verschillen tussen de hoofdpersonen uit Nederlandse verhalen en buitenlandse verhalen? Zien de hoofdpersonen er anders uit? Maket ze andere dingen mee? Hoe zou dat komen? Een schrijver put vaak uit zijn of haar eigen ervaring en geeft daar een draai aan. Dus een schrijver uit Groenland zal misschien meer over sneeuw en kou vertellen, terwijl een schrijver uit Brazilië het heeft over iets wat in het regenwoud is gebeurd.

VOLOP COÖPERATIEVE WERKVORMEN

Kinderen leren taal door te spreken en te luisteren, maar hoe realiseer je dit in een grote groep? Hoe betrek je iedereen actief bij de les?

Taaljacht is de enige taalmethode in Nederland die gebruik mag maken van de coöperatieve werkvormen van dr. Spencer Kagan! Die komen in elke les terug. Ze zorgen voor veel afwisseling en voor interactie tijdens de lessen. Alle leerlingen zijn betrokken. Samen praten, werken en bewegen!

Enkele van de succesvolle werkvormen van dr. Spencer Kagan

Een Beurt Rondpraat

Rondpraat Op Tijd

Sta Op-Hand Omhoog-Tweetal

TweeGesprek Op Tijd

TweePraat

Tweetal Interview

Vraag & Ruil

Tweetal Coach

“Veel coöperatief leren. De kinderen zijn hierdoor heel betrokken bij de lessen.”

Maaïke Bos - leerkracht groep 4 op IKC De Hunenborg in Hengelo

“Ik word erg blij van de wisbordjes, de coöperatieve werkvormen, het stellen van doelen en het terugkijken.”

EIGENAARSCHAP

Ik weet wat dit is, Ik kan dit of Ik kan dit aan een klasgenoot uitleggen: in Taaljacht wordt formatief evalueren concreet. De cyclus van Gulikers & Baartman is vertaald in heldere lesdoelen en succescriteria. De leerkracht houdt regie maar de leerling is bewust bezig met het eigen leerproces.

“Super goed dat we gedurende een taalthema aan een opdracht werken waarbij de kinderen actief oefenen met de doelen, dit maakt het leren betekenisvol.”

Marrit Westra - leerkracht groep 5
op de Kentalis Tine Marcusschool in Groningen

ROADMAP

Les 1

✓ Waarover zou jij een verhaal willen schrijven?

Als je later nog ideeën bedenkt, kun je die hier opschrijven:

Les 2

Les 3

Over welke hoofdpersoon zou je een verhaal willen schrijven?

× Kruis aan en schrijf de hoofdpersoon erbij.

☒ een mens;

☐ een dier;

☐ een ding;

Les 4

Les 5

✓ Bedenk zelf onderdelen voor je fantasieverhaal.

Tip: Kijk bij opdracht 1 en 2 in de les.

het **personage**

de plaats

de gebeurtenis

Les 6

Les 7

Waar heb je vooral bijvoeglijke naamwoorden toegevoegd?

× Kruis aan.

☐ bij het **personage**

☐ bij de plaats

☐ anders, namelijk:

Les 8

“Leerlingen vullen hun route naar de eindtaak in op de roadmap.”

1
preteaching, verlengde instructie,
remediëring, herhaling

2 3
verrijkingsopdrachten

STAP 1
De leerlingen vullen
de rubric in.

STAP 2
De leerkracht geeft
instructie en controleert
of de stof begrepen is.

STAP 3
De leerkracht analyseert
en interpreteert gegevens.

STAP 4
Interactie tussen
leerkracht en leerling
over de resultaten
en rubric.

STAP 5
Vervolgacties.

SPELLING: EEN FUNDAMENT OM OP TE BOUWEN

Janna de Haan van IJsselgroep heeft samen met de methodeauteurs de belangrijkste uitgangspunten van 'Zo leer je kinderen lezen en spellen' verwerkt in Taaljacht. Een beproefde spellingsdidactiek! Door regelmatige herhaling van de spellingcategorieën houden leerlingen hun kennis op peil en doen ze succeservaringen op. Dat is belangrijk voor de motivatie.

Het domein Spelling staat in Taaljacht niet op zichzelf. Taaljacht integreert de domeinen spelling, grammatica en taal op een unieke, uitgekende manier. Wat leerlingen op maandag leren bij grammatica, passen ze op dinsdag toe bij spelling en het komt terug in de eindtaak bij het onderdeel Taal. Dieper leren wordt een vanzelfsprekendheid doordat de leerlingen dat wat ze geleerd hebben regelmatig herhalen en toepassen in verschillende contexten.

Bijvoorbeeld:
Bij grammatica leer je woordgroepjes herkennen van lidwoord-bijvoeglijk naamwoord - zelfstandig naamwoord. Bij spelling schrijf je verschillende onderdelen uit die groepjes en bij je eindtaak taal zet je woordgroepjes in voor een rijk fantasieverhaal.

Iedere week begint met een grammaticales.

Les 9 Grammatica

Lesdoel

Ik kan woordgroepjes van lidwoord - bijvoeglijk naamwoord - zelfstandig naamwoord herkennen en gebruiken.

Uitleg

In een zin staan drie soorten woorden vaak bij elkaar:

lidwoord	bijvoeglijk naamwoord	zelfstandig naamwoord
de, het, een	vertelt meer over het zelfstandig naamwoord	woord voor een mens, dier of ding
de	donkerrode	sjaal
het	warme	vest

Eerst samen, dan zelf

Zoek woordgroepjes van lidwoord - bijvoeglijk naamwoord - zelfstandig naamwoord.

Kleur de groepjes.

Op internet staat een leuke knutselopdracht.

Ik zoek een mooie dennenappel.

Ik ga een grappig mannetje maken.

De dennenappel is het bolle lijf.

Het hoofd is een grote eikel.

De lange armen zijn van ijzerdraad.

☐ Ik maak opdracht 1 en 2. ☐ Ik maak opdracht 2 en 3.

Opdracht 1

1. Zoek woordgroepjes van lidwoord - bijvoeglijk naamwoord - zelfstandig naamwoord.

Kleur de groepjes.

Ik ga naar een geweldige show!

De snelle dolfijnen zwemmen al rond.

De dolfijn springt door de grote hoepel.

De dolfijn krijgt een lekker visje.

Opdracht 2

2. Maak een reclame.

Vul een bijvoeglijk naamwoord in.

lidwoord	bijvoeglijk naamwoord	zelfstandig naamwoord
de	grote	tas
de		kersen
de		auto
een		telefoon

Opdracht 3

3. Maak reclame voor het pretpark.

Bedenk woordgroepjes van lidwoord - bijvoeglijk naamwoord - zelfstandig naamwoord.

Kom allemaal naar _____ van Nederland.

Glij van _____.

Spring op _____.

Maak een rit in _____.

Dat wordt vast _____.

Categoriekaart

Overzicht van alle categorieën die aan bod komen dat jaar.

Spelling

de tong

de bank

de goit
het ijs

de saus
het zout

de duif
de duiven

de roos
de rozen

de beer

de poort
de deur

de haai

de kool
de boei

de meeuw

de kieuw
de dw

de boomhut
spaanstelling

het zusje
het broertje
verkleinwoord

het gebak
het bezoek
de verjaardag

de hond

het bot

de krek

de kikker

de nacht

de lach

jarig

vrijlijk

de hersenen

de gitaar

Opzoekboekje en remediëringkaarten

Bedoeld voor de zwakke leerlingen en voor preteaching. Alle hulpkaarten van een jaargroep handig bij elkaar.

klankgroepenwoorden

Zeg het woord hardop.

Verdeel het woord in klankgroepen.

Hoor je een lange of een korte klank aan het eind van de klankgroep?

lang

ee oo aa uu

Ik schrijf de lange klank met één teken.

krek

kort

i e o a u

Ik schrijf na de korte klank twee dezelfde medeklinkers.

kikker

Tweetekenklank of medeklinker?

Ik schrijf wat ik hoor.

Met de 'Dictweekkaartjes' nemen leerlingen bij elkaar een dictee af. Er zijn woorden op basis- en plusniveau.

1 / 15

TAAL JACHT

DICTWEE

GROEP 5 BLOK 2

bijna
wij knallen
wij blazen
juist
het geloei
de fruitschaal

de massa
halve
het portret
de verdieping
het zwaailicht
de zenuw

12

13

DIFFERENTIATIE

Taal

Formatief evalueren is een belangrijke bouwsteen van Taaljacht. Op vaste momenten beantwoorden de leerlingen checkvragen of doen een korte quiz, om te zien waar ze staan in het leerproces. De leerkracht houdt de regie en bepaalt samen met de leerling wat de vervolgstappen zijn. Taaljacht bevat voldoende materiaal voor extra instructie en oefening én voor verrijking.

- Iedere les bevat een uitgewerkte verlengde instructie.
- Het merendeel van de eindtaken is op twee niveaus 1 en 2 3 uitgewerkt. Als leerkracht maak je, samen met de leerling, de keuze of deze aan de slag gaat met de taalkaak waar meer structuur en begeleiding bij zit 1 of kiest voor de taak waarbij minder sturing en meer eigen inbreng mogelijk is 2 3.
- Uitgewerkte preteaching voor kinderen met een andere thuistaal.
- Met de Taaljachtopdrachten kunnen kinderen ieder blok op een creatieve manier oefenen met de taaldoelen.

TAALJACHT

Heb je tijd?

Kies een Taaljacht-opdracht. Zet er een kruisje voor.

1 Ik zie een verhaal

Verhalen zijn overal. Echt waar? Kijk eens naar dit schilderij. Welk verhaal vertelt het jou? Schrijf op.

2 Lopen of huppelen?

In veel verhalen gaat een **personage** ergens heen. Dat kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld: huppelen, fietsen, springen, vliegen. Bedenk nu zelf vijf manieren waarop een personage ergens heen kan gaan. Schrijf op.

Je kunt ook **beschrijven** hoe dat gaat. Bijvoorbeeld: langzaam, vliegensvlug, aarzelend. Bedenk zelf nog vijf manieren. Schrijf op.

3 Fantaseren

In een fantasieverhaal gebeuren dingen die helemaal niet kunnen. Wat vind jij een goede titel voor een verhaal vol fantasie? Kruis aan.

☐ Sterre bouwt een robot

☐ De vliegende schoolbus

☐ Het levende schilderij

☐ Tijn en zijn beste vriend

Bedenk wie de hoofdpersoon is van dat fantasieverhaal. Maak er een tekening van. Schrijf er naast wie of wat het is.

Wat maakt de hoofdpersoon mee in het fantasieverhaal? Schrijf op.

Schrijf de eerste twee zinnen van het fantasieverhaal op.

Tekstbegrip

- De leeswerkboeken zijn een omkeerboek. Aan de voorkant de teksten en vragen die horen bij de les. Aan de andere kant keuzeteksten met vragen die de leerlingen zelfstandig kunnen maken.

Spelling en grammatica

Formatief evalueren is ook een belangrijke pijler in de spellingles. Met een optionele 'pretoets', dagelijkse dictees, weekdictees, een grammaticaquiz en een controledictee zijn er steeds momenten waarop de leerbehoefte in de groep helder wordt. Ook bij deze onderdelen biedt Taaljacht houvast en structuur voor leerling en leerkracht:

- Er worden duidelijke doelen gesteld per les. Het continu herhalen van eerdere spellingcategorieën zorgt voor een solide basis.
- In de instructie kan de leerkracht eenvoudig differentiëren aan de hand van het 'uitvliegmodel': de meeste instructietijd gaat naar de leerlingen die hier de meeste behoefte aan hebben. Leerlingen die zelfstandig verder kunnen, vliegen eerder uit.
- Tijdens de laatste spellingles van de week oefenen de leerlingen in een kleine instructiegroep gericht en op maat aan de beheersing van spellingcategorieën die leerlingen nog niet onder de knie hebben.
- De uitgewerkte tips voor kinderen met een andere thuistaal en de verlengde instructie vormen voor leerlingen steeds een opstap naar het streefniveau.
- De verwerking van de lesstof is gedifferentieerd door de inzet van Dictweekkaarten op twee niveaus. Ook de verwerkings- en toepassingsopdrachten in het werkboek worden aangeboden op twee niveaus.

Les 4 Spelling Uitleg

☐ Ik maak het dictee. ☐ Ik maak een Dictwee.

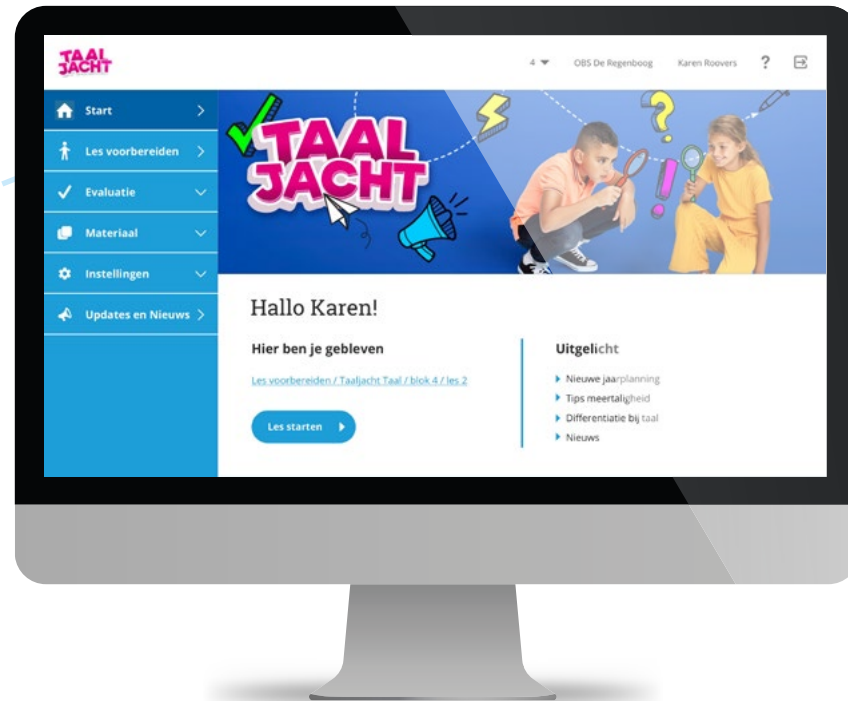
	Ik weet het	Ik twijfel	Ik schrijf op	Ik verbeter
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		
7	☐	☐		
8	☐	☐		

Ik ga nog oefenen met:

Dit zeggen leerkrachten over Taaljacht
"Er is goed nagedacht over de differentiatie bij spelling. Er is voldoende aanbod voor alle niveaus."

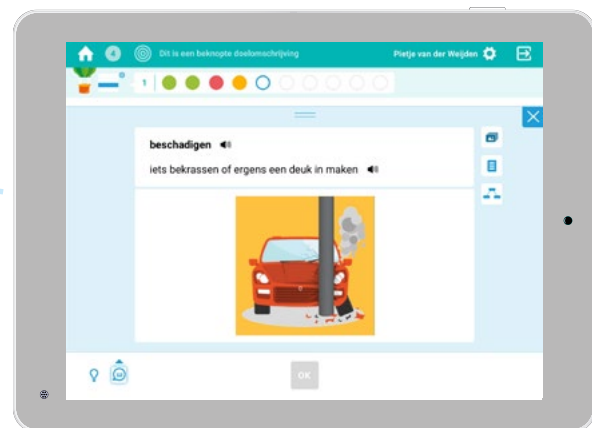

STERKE SOFTWARE

Leerkrachtsoftware

Van grote toegevoegde waarde voor én tijdens je lessen. Met handleidingen, filmpjes, liedjes, printbladen, hulpkaarten, achtergrondinformatie en meer!

Leerlingsoftware

Handige software waarmee leerlingen zelfstandig spelling, grammatica en woordenschat kunnen oefenen. Afgestemd op hun eigen niveau. Met procesgerichte feedback.

VERWERKING STOF IN SPELVORM

woordenschat

LEG HET WOORD UIT

Doel: de leerlingen oefenen woorden en betekenissen.

Werkvorm: Mix & Ruil

Nodig: woordkaartjes

Tijd: 10 minuten

SUPER

1 Gebruik Mix & Ruil. De stappen van de werkvorm staan op het digibord. De opdracht is: Leg het woord uit dat op je kaartje staat.

2 Bespreek na. Is het gelukt om de woorden goed uit te leggen? Doe je duim omhoog of omlaag voor je borst.

VARIATIE

- Laat de leerlingen ook een voorbeeldzin met het woord bedenken.

Taaljacht staat voor actief leren. Zo kunnen leerlingen in alle blokken spelletjes doen bij de onderdelen taal en spelling. In deze spellen worden de leerdoelen uit het blok nog eens herhaald. Game on!

taalbeschouwing

IK VERTEL OVER MEZELF, OMDAT ...

Doel: de leerlingen oefenen met het vertellen van verhalen.

Nodig: -

Tijd: 10 minuten

1 Laat de leerlingen in een kort verhaal (een paar zinnen) over zichzelf vertellen. Laat de anderen aangeven of ze iets van zichzelf herkennen in het verhaal door te gaan staan. [bijvoorbeeld: staan bij: ik heb ook een jonger broertje.]

2 Model de opdracht en vertel kort iets over uzelf. Sluit af met: Ga staan als een deel van dit verhaal ook voor jou geldt. Hoe beter we elkaar leren kennen, hoe beter we met elkaar verschillen en overeenkomsten kunnen omgaan.

VARIATIE

- Herhaal de opdracht in de tafelgroepjes. Gebruik beurtstokjes om te vragen naar de overeenkomsten en verschillen die de leerlingen bij elkaar ontdek hebben.

spelling en grammatica

REN JE ROT

5 minuten
Nodig: ruimte om te rennen, plakbriefjes en eventueel leerkrachtkaarten (uit bak DicTweekaarten)

1 Hang in elke hoek van de ruimte een spelling-categorie. Schrijf het voorbeeldwoord op een plakbriefje of hang een leerkrachtkaart (uit bak DicTweekaarten) op.

2 Ik noem een woord. Bedenk bij welke categorie het woord hoort. Ren naar de juiste categorie!

3 Noem woorden uit die categorieën.

Bij doel grammatica les 5: hang in de hoeken plakbriefjes met een oplopende en een aflopende stemtrap. Noem woorden als gebak, sleutel, vergif, bomen, begin, brommer.

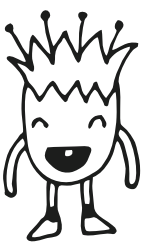
Doelen
Spelling:

Grammatica:

- Ik kan in verkleinwoorden het grondwoord en achtervoegsel herkennen. (les 1)
- Ik kan de klemtoon in woorden herkennen. (les 5)

VARIATIE

- Bij doel grammatica les 1: hang in de hoeken plakbriefjes met de achtervoegsels -je en -tje. Noem grondwoorden als banaan, schrift, aardbei, kers, vlinder, deur. Let op: noem geen woorden die eindigen op -d, of een ander achtervoegsel krijgen (-pje/-etje).

spelling

DE WEKKER

5 minuten
Nodig: kookwekker

1 Kies een spellingcategorie.

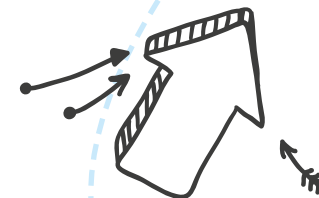
2 Stel de kookwekker in op een willekeurige tijd tussen 30-90 seconden. Ga in een kring staan. Noem om de beurt een woord van de spellingcategorie en geef de kookwekker door.

3 Gaat de wekker af bij jou? Doe dan vijf jumping jacks en je doet weer mee.

VARIATIE

- Meer kookwekkers, bijvoorbeeld één per groepje.
- Kies een andere beweging.

Doelen
Spelling:

De komende voorbeeldpagina's komen uit het materiaal van groep 5

Les 4 Maken

Lesdoel

Ik kan een zin langer maken, zodat hij meer vertelt.

Uitleg

Een korte vertelzin vertelt dat er iets gebeurt.

Bijvoorbeeld: *De man rent.*

Soms wil je dat de lezer meer te weten komt.

Dan maak je de zin langer.

Je **voegt** informatie **toe**.

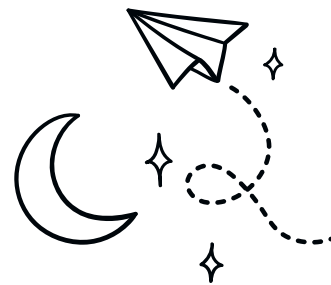
Bijvoorbeeld:

De man rent.

Wanneer? *De man rent in de nacht.*

Hoe? *De man rent in de nacht op zijn blote voeten.*

Waar? *De man rent in de nacht op zijn blote voeten door het bos.*

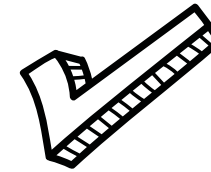
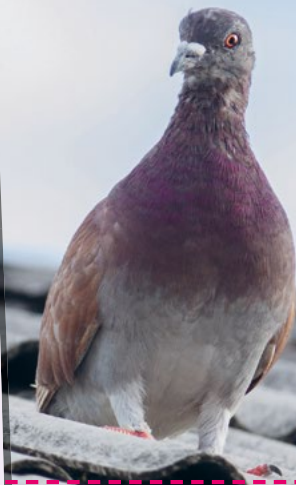
Duif

Er zit een duif.
Er zit een duif op het dak.
Er zit een dikke, grijze duif op het dak van de bureu.

Hij zit daar.
Hij zit daar gewoon.
Hij zit daar gewoon een beetje brutaal naar me te gluren.

Dan vliegt hij weg.
Dan vliegt hij langzaam weg.
Dan vliegt hij langzaam weg met trage, zoevende slagen.

Hoe kan dat?
Hoe kan dat toch?
Hoe kan dat toch, dat vleugels een dikke, grijze duif door de lucht kunnen dragen?

Het leerdoel van het kind is altijd in beeld.

1 Bedenk wat er zou kunnen gebeuren als *vleugels een dikke, grijze duif niet meer door de lucht kunnen dragen*.

Maak de vertelzin langer met *wanneer, hoe of waar*.

De duif valt _____

2 a Maak de korte vertelzin langer met een *wanneer-deel*.

Amber speelt *na het eten* _____ buiten met Kee.

Ze spelen _____ verstoppertje in de tuin.

b Maak de korte vertelzin langer met een *hoe-deel*.

Kee telt tot tien *met haar ogen dicht* _____.

Amber verstopt zich _____

c Maak de korte vertelzin langer met een *waar-deel*.

Kee zoekt Amber eerst *bij de bosjes* _____.

Uiteindelijk vindt ze Amber _____

3 Schrijf een lange vertelzin.

Bedenk een persoon.

Wat doet de persoon, wanneer, hoe en waar?

Wie?

Doet wat?

Wanneer?

Hoe?

Waar?

Ravi klimt in de pauze vlug op het rek.

+ 4 Schrijf een kort verhaal over een dier.

Begin met een korte vertelzin en **voeg** steeds een zinsdeel **toe**.

Het nijlpaard zwemt.

Iedere week
houden de leerlingen bij
in hoeverre ze de woorden
beheersen.

Les 7-8-9 Woordenlijst

ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN

Legenda: ○ nieuw ○ herken ik ○ gebruik ik

1 de bloesem ●

bloemen van bomen of struiken

In het voorjaar bloeit de bloesem van de kersenboom.

○ ○ ○

2 het gazon ●

een grasveld bij een huis of in een park

Mijn oom maait het gazon in zijn achtertuin elke week.

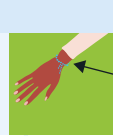

○ ○ ○

3 de pols ●

het stuk tussen je hand en je arm, je kunt het bewegen

Een armbandje draag je om je pols.

○ ○ ○

4 de baai ●

grote opening in het land waar de zee in spoelt

In de baai bij dat stadje liggen veel zeilboten.

○ ○ ○

5 beschrijven ●

vertellen hoe iets eruitziet, ruikt, voelt of klinkt

Beschrijf eens hoe je kamer is.

○ ○ ○

6 bevelen ●

iemand een opdracht geven die hij echt moet doen

De agent beveelt de fietser te stoppen.

○ ○ ○

7 uitbrengen ●

iets zeggen

Van woede kon hij geen woord uitbrengen.

○ ○ ○

8 wankelen ●

onzeker, wiebelig lopen

Omdat hij duizelig is, is hij aan het wankelen.

○ ○ ○

9 hees ●

als je stem het bijna niet meer doet

Door het gillen kreeg hij een hese stem.

○ ○ ○

10 onheilspellend ●

erg dreigend, waardoor je denkt dat er iets akeligs gaat gebeuren

Door die onheilspellende wolken denk ik dat het gaat onweren.

○ ○ ○

11 vederlicht ●

zo licht als een veertje

De vederlichte sneeuwvlokjes wegen bijna niets.

○ ○ ○

12 op slag ●

direct, op hetzelfde moment

Toen ik haar zag, werd ik op slag verliefd!

○ ○ ○

UITDRUKKINGEN

13 iets voor je zien ●

in je hoofd weten hoe iets eruitziet

Ik kan al helemaal voor me zien hoe de jurk mijn tante zal staan.

○ ○ ○

14 je ogen vallen dicht ●

je valt in slaap

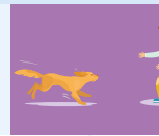
De film is zo saai dat mijn ogen bijna dichtvallen.

○ ○ ○

15 op iets afstuiven ●

heel hard ergens naartoe rennen

De hond stuift blij op zijn baasje af.

○ ○ ○

LES 1-2-3

LES 4-5-6

Ieder blok is er tijd om de eindtaak bij te stellen aan de hand van de vastgestelde kwaliteitscriteria. Zowel de leerkracht als de medeleerlingen geven feedback.

Les 9 Bijstellen

Lesdoel

Ik kan mijn fantasieverhaal bijstellen.

Feedback op een fantasieverhaal

Stap 1

Lees de tops en tip van je juf of meester.

× Waarover wil je nog uitleg?

☐ over: _____

☐ Ik hoef geen uitleg, alles is duidelijk.

Stap 2

Lees je fantasieverhaal voor aan je maatje.

✎ a Mijn maatje is: _____

× Kruis aan wat je maatje heeft gehoord.

☐ verzonnen personages

☐ verzonnen plaatsen

☐ verzonnen gebeurtenissen

b Vraag je maatje om een top en een tip. Schrijf op.

top

tip

Stap 3

✎ Hoe ga je je fantasieverhaal verbeteren?

Kijk ook nog eens bij stap 1 en 2.

met deze tips

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

klaar

☐

☐

☐

Stap 4

✎ Maak je fantasieverhaal af.

× Zet een kruisje bij stap 3 als je iets klaar hebt.

ECHT?

Les 10 Presenteren

Lesdoel

Ik kan mijn fantasieverhaal voorlezen.

Feedback op het voorlezen van een fantasieverhaal

Stap 1

Lees je verhaal voor.

Stap 2

× Kruis tops aan, schrijf tips op.

Deze tops en tips over het voorlezen kreeg ik van _____

tops

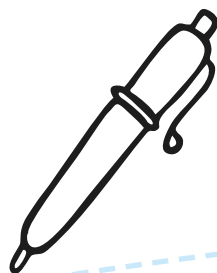
- ☐ Ik heb fluisteren en hard praten afgewisseld.
- ☐ Ik heb langzaam en snel praten afgewisseld.
- ☐ Ik heb stiltes laten vallen.

tips

Stap 3

✎ Waar ben je het meest trots op?

In de laatste les van het blok vullen de leerlingen de afsluitende rubric in.

Les 12 Terugkijken en afsluiten

Lesdoel

Ik kijk terug op wat ik dit blok geleerd heb.

1 Vul de Rubric in.

RUBRIC

Taalthema: Verhalen zijn overal

Ik weet dat verhalen overal voorkomen.	Ik weet dat verhalen overal voorkomen en ik kan ze aanwijzen.
☐	☐

Fantasieverhaal schrijven

Ik kan een fantasieverhaal schrijven.	Ik kan een fantasieverhaal schrijven met start-midden-slot.
☐	☐
Mijn verhaal heeft een hoofdpersoon.	Mijn verhaal heeft een hoofdpersoon met wie je meeleeft.
☐	☐
Ik kan korte vertelzinnen maken.	Ik kan langere vertelzinnen maken (met bijvoeglijke naamwoorden en extra zinsdelen).
☐	☐

Fantasieverhaal voorlezen

Ik kan mijn fantasieverhaal voorlezen.	Ik kan mijn fantasieverhaal voorlezen en daarbij letten op stiltes en afwisseling (fluisteren-hard praten, langzaam-snel praten).
☐	☐

2 Waarvan heb je genoten bij het schrijven van je fantasieverhaal?

Schrijf op.

Blok 2 Les 5

Leesdoel

→ Ik kan vertellen hoe *De duimzuiger* verschilt van prentenverhalen van nu.

De schrijver van een prentenverhaal wil lezers meestal amuseren. Maar hoe zit dat bij dit oude prentenverhaal? De tekst is ruim 130 jaar oud, dus misschien moet je even wennen aan de oud-Nederlandse taal. Dankzij de prenten snap je al snel waarover het gaat. Pas wel op: Het eindigt nogal gruwelijk!

Laatst zei zijn moeder tot Reinier:
'Ik moet eens uit, en gij blijft hier;
Wees nu gehoorzaam, stil en zoet,
Totdat ik straks u *weêr* ontmoet,
Maar steek vooral uw duim niet weêr,
In uwen mond, gelijk *weleer*.
Dan komt de *kleërenmaker* hier,
En knipt u met zijn schaar, Reinier!
Tot uwe welverdiende straf,
Van elke hand het duimpje af.'

Nauw was de moeder 't *hoekjen rond*
Of, - hap! - de duim ging in den mond.

Uit: Heinrich Hoffmann.
https://www.dbnl.org/tekst/hoff049duim01_01/hoff049duim01_01_0001.php

Maar, ach! - de deur wordt losgedaan,
Daar komt de *kleedermaker* aan;
Hij zwaait zijn schaar, O, welk een schrik!
Voor de oogen van het duimpje-lik;
O, wee! daar gaat het knip en knap,
En *even als* een wollen lap;
Knipt hij Reiniertjen *tot zijn straf*,
Van elke hand het duimpjen af.

En de arme moeder komt *weêrom*,
Daar staat Reiniertjen bleek en *stom*;
Zijn handjes doen hem, ach! zoo zeer!
Hij heeft geen enkel duimpjen meer
Dus, kind'ren! *hoedt u* voor 't gevaar,
Denkt aan die groote, scherpe schaar

1 a Hoe loop het verhaal af? Schrijf op.

b Wat is de belangrijkste boodschap van de tekst? Schrijf op.

2 Wat zijn twee verschillen tussen *De duimzuiger* en prentenverhalen van nu? Schrijf op.
- *Tekst en beeld zijn in de Duimzuiger grotendeels gelijk.*

3 Prentenverhalen van nu zijn bedoeld om te amuseren. Soms kun je er ook iets van leren. Welke bedoeling hadden prentenverhalen vroeger vaak? Schrijf op.

+ 4 Waarom heeft de maker van het verhaal de tekst en de beelden vrijwel gelijk gehouden?

Iedere week begint met een grammaticales.

Les 1 Grammatica

Lesdoel

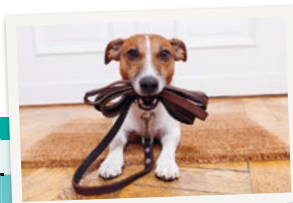
Ik kan vraagwoorden gebruiken in vraagzinnen.

Uitleg

- Heb je een hond?
Op deze vraag is het antwoord *ja* of *nee*.
- Als je meer wilt weten, gebruik je **vraagwoorden**, bijvoorbeeld:
Hoe verzorg je een hond?
Wat heb je nodig als je een hond neemt?
Waar slaapt de hond 's nachts?

Opvallend!

Veel vraagwoorden beginnen met een w: *wat, waar, wie, wanneer, waarom, welke, ...*

Eerst samen, dan zelf

Welk vraagwoord hoort erbij?

Schrijf het vraagwoord op.

Kies uit: wie wat waar wanneer waarom hoe

vraag	antwoord
_____ kun je eten kopen voor je huisdier?	in de winkel
_____ eet een konijn graag?	wortels
_____ leer je een hond om goed te luisteren?	door veel te oefenen met de hond
_____ kent er een leuk boek over huisdieren?	Ik ken wel een leuk boek!
_____ mag een kat voor het eerst naar buiten?	als hij een halfjaar oud is
_____ moet je het hok van je cavia schoonmaken?	anders gaat het stinken

☐ Ik maak opdracht 1 en 2.

☐ Ik maak opdracht 2 en 3.

1 Welk vraagwoord hoort erbij?

Schrijf het vraagwoord op.

Kies uit: wat waar wanneer hoe

vraag	antwoord
_____ moet je je kat wassen?	als je kat heel vies is
_____ kan een vis zich verstoppen?	tussen de planten
_____ vindt een hond leuk om te doen?	met ballen en stokken spelen
_____ zie je dat een hond blij is?	Hij kwispelt met zijn staart.

2 Maak een nieuwe vraag.

Begin met een vraagwoord.

Kies uit: wie wat waar wanneer waarom hoe

Tip: denk aan het vraagteken aan het eind.

vraag	vraag met vraagwoord
Wil jij bloemkool eten vanavond?	<i>Wat wil jij eten vanavond?</i>
Gaat Jenny met de trein naar oma?	
Wonen jullie in Amsterdam?	
Heeft Ali het spel gewonnen?	
Ben ik aan de beurt?	

+ 3 Welke vragen kun je bedenken over robots?

Bedenk drie vragen met een vraagwoord.

- _____
- _____
- _____

Iedere les start met een minidictee.

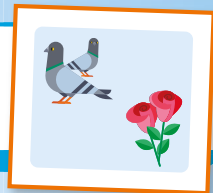
Les 2 Spelling Uitleg

Minidictee

						Ik schrijf op	Ik verbeter
1	☐	☐	☐	☐	☐		
2	☐	☐	☐	☐	☐		
3	☐	☐	☐	☐	☐		
4	☐	☐	☐	☐	☐		
5	☐	☐	☐	☐	☐		
6	☐	☐	☐	☐	☐		

Lesdoel

→ Ik kan woorden als de duif, de duiven en de roos, de rozen goed schrijven.

Eerst samen, dan zelf

Kijk naar de plaatjes.

Schrijf de woorden op in het enkelvoud en meervoud.

1 een _____	twee _____
2 een _____	drie _____
3 een _____	tien _____
4 een _____	vijf _____
5 een _____	acht _____
6 een _____	tien _____

☐ Ik maak opdracht 1 en 2.

☐ Ik maak opdracht 2 en 3.

1 Van een naar meer.

Schrijf het woord op.
Zet een rood rondje om de v of z.
Let op de klankgroepenwoorden.

- Hij blaast op. Wij blazen de ballon op.
- Zij durft. Wij _____ best in die boom te klimmen.
- Ik schrijf. Wij _____ een verhaal.
- Ik lees. Wij _____ een boek.
- Hij kiest. Wij _____ een mooie kleurplaat.
- Ik blijf. Wij _____ buiten spelen.

2 Lees de titels van de boeken.

Welk woord ontbreekt?

Schrijf het woord van het plaatje op in het meervoud.

1 _____	3 _____
2 _____	4 _____

+ 3 Wat zie je op het plaatje?

Maak nog drie zinnen.
Schrijf de woorden van het plaatje in het meervoud.

- 1 Naast de jongen staan drie dozen.
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

Het geleerde
toepassen in een
andere context.

Les 4 Spelling Toepassen

VREEMDE
DIEREN
ABC

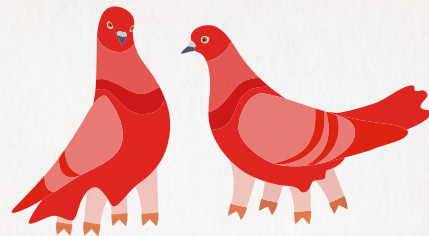
- 1 Kijk naar de dierenplaatjes in het boek.
Welke dieren zie je?
Wat is er vreemd aan de dieren?
✎ Schrijf één of twee zinnen.

D

Welke dieren zie je?

duiven

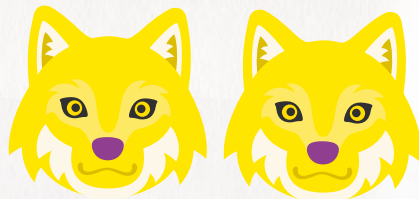
Wat is er vreemd aan deze dieren?

W

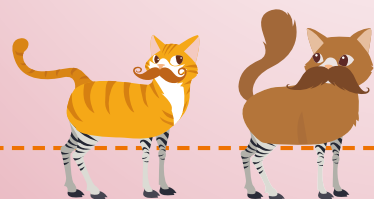
Welke dieren zie je?

Wat is er vreemd aan deze dieren?

- 2 Bedenk nu zelf een vreemd dier.

- ✎ Vul de eerste letter van het dier in.
✎ Teken het vreemde dier.
Wat is er vreemd aan dit dier?

16

Les 4 Grammatica Toepassen

Interview

NAAM: FRED VINK
BEROEP: SLAGENMELKER

Wat doet een slangenmelker?

Een slangenmelker melkt slangen. Een beetje zoals een boer koeien melkt. Alleen haal ik geen melk uit uiers, maar ik haal gif uit de tanden van de slang.

Hoe doe je dat?

Ik pak de slang eerst goed vast, zodat hij mij niet kan bijten. Dan houd ik een bekertje bij zijn kop. De slang bijt in het bekertje en laat zijn gif los.

Waarom wil je dat gif hebben?

We gebruiken het gif om een middel te maken tegen slangenbeten. En we onderzoeken welke stoffen er allemaal in het gif zitten. Gif klinkt gevaarlijk en dat is het ook. Maar in het gif zitten ook stofjes die nuttig kunnen zijn. Misschien kunnen we er wel pijnstillers van maken of andere nuttige middelen.

Is het werk gevaarlijk?

Ja, het is zeker gevaarlijk. Een beet van een gifslang kan dodelijk zijn, dus je moet erg voorzichtig zijn. Een verkeerde beweging kan je in de problemen brengen.

Ben je weleens gebeten?

Ja, heel vaak. Gelukkig is het altijd goed afgelopen.

- 1 a Lees het interview.

- ✎ Kijk naar de vragen.
Welke ja/nee-vragen stelt de interviewer?
✎ Zet een blauwe streep onder deze vragen.

- b Welke vragen beginnen met een vraagwoord?

Zet een rode streep onder de vraagwoorden.

- c Wat vind jij de beste vraag?

Zet er een uitroepteken bij.

WIE? HOE?
WAT? WAAROM?
WANNEER?

- 2 Wat zou je nog meer willen weten van de slangenmelker?

- Bedenk nog vier vragen voor Fred.
Zorg dat minstens twee vragen met een vraagwoord beginnen.
✎ Schrijf op.

17

WAT TAALJACHT ZO BIJZONDER MAAKT?

TAAL JACHT

- **Enthousiaste leerlingen!**

Je werkt toe naar een concreet eindproduct rondom een taalthema.
Met zowel een schriftelijke als mondelinge component. En op twee niveaus.

- **Samenhang**

In ieder blok worden spelling, grammatica, taal en tekstbegrip op
een betekenisvolle manier met elkaar verbonden.

- **Elke leerling actief betrokken:**

door het gebruik van de coöperatieve werkvormen van dr. Spencer Kagan.

- **Eigenaarschap**

visueel gemaakt met rubric en roadmap en met een tussentijdse feedbackles.

- **Beproefde spellingdidactiek**

met de belangrijkste uitgangspunten van 'Zo leer je kinderen lezen en spellen'.

Met speciaal NT2 preteachingkatern, gemaakt met Josée Coenen

(bekend van Zien is Snappen)

WIL JE MEER ZIEN, HOREN EN VOELEN?

- **Probeer de methode gratis een week uit**
met echte materialen!

- **Plan een afspraak met onze methode-expert**
Die komt graag bij je langs om de materialen en de methode verder toe te lichten

- **Vraag de gratis zichtzending aan**

zwijzen.nl/taaljacht